

Kultūrinis bendradarbiavimas

TARP LIETUVIŲ PASAULYJE

Nekalbame apie kultūrinį ar kitokį bendradarbiavimą su olupuotos Lietuvos lietuviais. Ten yra tik vienos krypties gatvė. Ne dėl lietuvių kaltės, bet dėl okupanto varžtų ir svetimos ideologijos primetimo. Kalbame tik apie lietuvius, išsisklaidžiusius pasaulyje, apie tuos, kurie gyvena skirtingose sąlygose ir skirtingoje aplinkoje. Negalima lyginti Pietų Amerikos su Šiaurės Amerikos sena lietuvių emigracija, nors vienur ir kitur jaučiama vietos įtaka – papročiai, tradicijos, skirtingas gyvenimo būdas ir skirtinga pažiūra į tautinę kultūrą. Bet tai nėra kliūtis bendradarbiauti, vieni kitus atjausti ir vieni kitiems pagelbėti bent kultūrinėje srityje.

Nutautymo pavojus gal labiau jaučiamas ten, kur yra mažesni būriai lietuvių, kur jie gyvena labiau išsisklaidę ir neturi pakankamai progų susitikti lietuviškoje aplinkoje. Mažiau nutaustama didesniuose telkiniuose, kompaktiškose gyvenimo vietovėse. Bet negalima sakyti, kad nėra ir ten atkritusių nuo savo tautos, nuo savos bendruomenės, ypač ten, kur mažiau turi galimybės reikštis jaunimo ir vyresniųjų organizacijos ir kur mažiau vertinama tarpusavy bendra lietuvių kalba. Tai palieka lyg už durų net dar apie savo tautinį gyvenimą galvojančius, jo nesigėdinančius. Tikrai jie jau yra prisitaikę prie aplinkos, įsimaišę joje kaip pilka dulkė ir susilieję su nežymiai slenkančia mase.

Tai galima smerkti, bet tuo neišgelbimas visų lietuvių tautinis sąmoningumas. Juos galima vadinti įžeidžiamais žodžiais, bet tai jiems neprilimpa, nes jie net negirdi tų priekaištų, kuriuos daro vyresnieji ir su savo tautos kamieniu dar palaikantieji ryšius. Reikia kultūrinio bendradarbiavimo, kad jie daugiau įsiliestų į tautinį gyvenimą, daugiau jaustų tautinį atsakingumą ir įprastų save visur ir visada laikyti lietuvių atstovais.

Niekada nebus lygus kultūrinis ar tautinis bendravimas, nes jis neturi sąlygų pasiekti kiekviename krašte tokio pat lygio. Tai kliudo aplinka, tai kliudo ir materialinės sąlygos. Kai Šiaurės Amerikoje – JAV ir Kanadoje – galima skaičiuoti tūkstančiais užimančių aukštas profesines ar kūrybines pozicijas, tai skirtingai yra tokioje Pietų Amerikoje, kur emigracija, palyginti, jauna, kur tik neseniai pagerėjo sąlygos leisti jaunimą į aukštuosius mokslus ir pasiekti profesinių titulų ar išlavinti turimus talentus. Iš didesnio skaičiaus tautiečių gali būti daugiau talentų dailiajai literatūrai, poezijai, dailei, muzikai ir kitai kūrybai. Jei skaičiuosime tik procentus, tai turime tiek pat sumažinti kituose kraštuose talentų pasirinkimą, kiek yra ten žmonių, kurie talentus gali išvystyti ir išstobulinti.

Tai labai žymu, jeigu imsime lietuvišku mastu ir lietuviškoje kūryboje. Net ir talentą turintieji ne visi dėl materialinių sąlygų galėjo siekti jų išstobulinimo, o pirmiausia užsidirbti duoną, kad turėtų kuo pragyventi. Dėl to jiems ir turi padėti tie kraštai, kuriuose gyvena lietuviai jau su didesniais galimais kūryboje ir gali ta kūryba reikštis.

Reikia laikyti kūrybiniu laimėjimu, jeigu net neturtinguose kraštuose pirmoji emigrantų karta pajėgė susikurti savo lizdus, kuriuose ben suseiti gali. Po to pradėjo organizuotis chorai, tautinių šokių grupės ir maži ansambliai. Pradėjo tobulinti ir paskirus talentus tiek rašyti, tiek dailės kūriniais, tiek muzika ar daina reikštis. Tai laimėjimas kūrybos srityje, bet laimėjimas ir tautiniu požiūriu, jei jie neatkrito nuo lietuviško būrio ir nepasinėrė svetimame vandeny. Atsikvietimas tokių dainininkų ar kūrėjų, pasiuntimas jiems pagalbos pamokyti ir išjudinti yra tikras kultūrinis ir tautinis bendradarbiavimas, kuris

Argentinios solistai Zuzana Valadkaitė de Lopez ir Antanas Slančiauskas vasario mėn. gastroliavo JAV-bėse. pratęsia tautinę veiklą ir tautinį gyvenimą.

Reikia vertinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pastangas atsikviečiant dabar du solistus. Prisimintina, kokį įspūdį padarė prieš kelerius metus čia atsikviesti Urvajaus šokėjai ir Argentinios dainininkų būrelis "Žibutės". Ne tobuliausiu šokių ar tobuliausia daina, bet savitumu, skirtingu priėjimu, pietietišku temperamentu šokis ir daina buvo įspūdingas bendradarbiavimas. Dar reikia pridėti, kad toks bendradarbiavimas tautiniam darbui savo aplinkoje sustiprino ne tik tuos, kurie galėjo atvykti, bet ir jų draugus, kurie buvo pasilikę namie.

Prisimintini ir iš JAV nusiųsta "Nerija", dviejų solistų N. Linkevičiūtės ir B. Prapuolenio – pasirodymai, J. Kelečiaus "vieno žmogaus" teatras ir didesnių ansamblių nuvažiavimas į Pietų Amerikos ar Australijos lietuvių kolonijas ir ten pasirodymas. Ne visiems sutelkė lėšas Bendruomenės Kultūrinė komisija, bet visus užmojus skelbė, iš visų išvadas darė, kad tik pagalba kultūriniam, o kartu ir tautiniam bendravime būtų kuo didesnė ir efektyvesnė. Ir tai labiau sujungė tolimų kraštų lietuvių kultūrinėje srityje, kai jie galėjo vieni iš kitų mokytis, vieni kitus remti ir vieni kitiems skiepyti tautinę dvasią, nors ji ir savitai išgyvenama skirtingame krašte.

Nereikėtų žiūrėti į šiuos įvykius, kaip į aukščiausius kultūrinius laimėjimus. Ir kultūrinė kūryba susideda iš mažų ir didelių kūrinių. Ką jau bekalbėti apie lietuvių gyvenimą išėivijoje ir skirtingose sąlygose. Čia reikia daugiau dėmesio pačioms pastangoms sujungti didesnes ir turtingesnes lietuvių gyvenvietes su mažesnėmis ir mažiau pasiturinčiomis, kad tik galėtų vieni ir kiti jausti tą lietuvišką, nuoširdų ištikimumą savo tautai, savo kultūros ugdymui ir savo ateities laidavimui. Pavergta tauta be okupanto negali dalintis savo kultūriniais lobiais. Jais turi dalintis bent išsisklaidžiusi laisvame pasaulyje lietuvių išėivija ir jos jaunoji karta, kuri pratęsia laisvą kultūrinę kūrybą.

DRAUGAS

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Pr. Gr.

SEMĀNĀRĪO

MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124
São Paulo - Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Mėtinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 2300,00 Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol. Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol. Į tolimus kraštus 75 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6000,00 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4500,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr\$ 200,00
Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako Rašiniai grąžinami tik autoriui prašant.
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Iš Aušros Nr. 28

LIETUVIAI IR RUSAI

(tesinys iš praeito nr.)

Mes kaltiname rusus létu, bet nuolatinu mūsų krašto rusinimu, mūsų tautoa asimiliavimu, palaipsniu lietuvių kalbos išstūmimu. Sovietams bebaigiantiems surusinti mūsų sesę Latvija, Lietuva, su jos palyginti mažu kitataučių procentu, yra kaip krislas akyje. Spartesniai asimiliavimui tarnauja "komunistinės" arba "komjaunolios" stovybos. Lietuvai reikalingos kaip vežimui penktas ratas, pavyzdžiui: Mažeikių naftos perdirbimo įmonė, Ignalinos atominė elektrinė, kur beveik visi dirbantieji – ateiviai iš rytų. Čia įsikurdami ir sudarydami mišrias šeimas, jie mažina lietuvių procentą.

Spartesniai rusų kalbos įsiviešpatavimui tarnauja liūdnei pagarsėję Taškento nutarimai, kuriais remiantis reikalaujama pradėti rusų kalbą dėstyti jau net darželinukams, mokyklose didinti rusų kalbos pamokų skaičių gimtosios kalbos sąskaita ir t. t.

Mes kaltiname rusus nuolatinu tikinčiųjų teisių pažeidinėjimu. Nežiūrint réksmingų deklaracijų apie tikėjimo laisvę, "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" jau net nepajégia surašyti visų pažeidimų.

Mes kaltiname rusus žmogaus teisių pažeidimais, dar niekur negirdėto masto KGB šnipinėjimo agentūros plėtimu, nežabota čekistų savivale, nuolatinu persekiojimu tų, kurie išdrįsta viešai reikalauti, kad būtų laikomasi Konstitucijos, įstatymų, tarptautinių susitarimų. Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Vytautas Skuodis ir dar daug kitų – vadinami žmogaus teisių gynėjais, bet teisingiau juos būtų pavadinti tarybinių įstatymų ir tarptautinių susitarimų gynėjais, jiems reikėtų statyti paminklus, tuo tarpu jie suimami, teisiami ir išvežami toli nuo Lietuvos jų tėvų ir brolių prieš keliasdešimt metų pramintais tškais...

Mes kaltiname rusus, kaltiname Tarybų Sąjungą, kad ji mūsų tautai neduoda apsisprendi-

mo teisės, vietoj tikru rinkimu, kur žmogus galėtų arba pritarti, arba nepritarti dabartinei linijai, žmogus verčiamas žaisti idiotišką rinkimų žaidimą, kur iš vieno kandidato turi būti išrinktas vienas kandidatas į deputatus... Tarybų Sąjungos uoliai gina kovojančias dėl laisvės Afrikos, Azijos, Lotynų Amerikos tautas, bet žiauriai susidoroja su kitomis kovojančiomis už tą pačią laisvę tautomis.

Bet ar tik vieni lietuviai tarp rusų skriaudžiami? Ar kitos šalys ir tautos mažiau nukentėjo nuo rusų?

Ar gali ramiai žiūrėti į rusus ukrainiečiai, armėnai, gruzinai, azerbaidaniečiai, po Pirmo pasaulinio karo atstatę savo nepriklausomybę, bet jiems, nespėjus pajusti laisvės skonio, buvo vėl ginklu sugražinti į neapkenčiamą Rusijos imperiją ir ši junga velka iki šiolei?

Ar gali į rytus ramiai žiūrėti suomių – pirmoji Molotovo-Ribbentropo sandėrio auka? Ar gali nedegti neapykanta rusams sūnūs ir anūakai tūkstančių suomių kariu, kritusių nelygioje kovoje prieš amžiną pavergėją?

Ar gali ramiai žiūrėti į rusus vengrai, kurių tėvynė 1956 m. kaip ir 1848 m. plūdo krauju: nuo rusų ginklo vien todėl, kad jie norėjo eiti savo keliu, pasirinktu pačių, o ne išmelstu iš galingo pavergėjo?

Ar gali ramiai žiūrėti į rytus vokiečiai, kurių tėvynė dirbtinai suskaldyta, o vienintelė kliūtis, trukdanti vėl susivienyti – Kremluje? Rytprūšiai paskelbti Rusijos sritimi, nors į šį derlingą, puikiai sutvarkytą kraštą rusai niekada neturėjo jokių teisių.

Ar gali ramiai žiūrėti į rusus čekai ir slovakai, kurių žmogiškąjį orumą 1968 m. savo vėksrais pamynė okupantų tankai?

Ar gali be prakeikimo žiūrėti į šiaurę didvyriškasis Afganistanas, kurio kalnai ir slėniai užlieti išdidžiųjų tėvynės gynėjų krauju, kur okupantams, nežiūrint jėgos persvaros, žemė dega po kojomis?

Ar gali ramiai žiūrėti į rytus mūsų kaimynai lenkai, viš kurių lyg Damoklo kardas pakibusi rusų intervencijos grėsmė? Dievas žino, gal, kai šios eilutės bus spausdinamos, Lenkijos žemėje jau siautės rusų baudėjai?

Buvo laikas, kai mes su lenkais nesutarda-

vome ir turėdavome konfliktų. Dabar viskas nuėjo į užmarštį. Mūsų tauta gal net su pavydu idėmiai seka, kas vyksta mūsų pietinių kaimynų žemėje. Mes neabejojame: kovoje už laisvę, už savo tautos orumą lenkai nužengė toli į priekį, daug toliau ne tik už mus, bet ir už kitas Rytų bloko šalis. Mes iš lenkų galime pasimokyti vienybės ir ryžto, siekiant užsibrėžto tikslo. Tad mes lietuviai iš visos širdies linkime, kad šitos išdidžios tautos neištiktų vengrų ir čekoslovakų likimas.

Ar gali pasaulis ramiai žiūrėti į rusus, kurie paskutinius 36 metus buvo vieninteliai šaltojo karo, įtempimo ir netikrumo rytdiena kaltininkai?

Ar gali pasaulis ramiai žiūrėti į rusus, kurie dėl savo seniai susibankrutavusios ideologijos, iš kurios paslapčia šaiposi net aukšti partijos pareigūnai, kuria dar tiki gal tik vidurinių mokyklų mokinukai, visai nematę gyvenimo, gali nedvejodami patys save ir visą žmoniją su naikinti branduolinėje ugnyje?

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, šalių nugalėtojų atstovai Niurnberge po kruopelytę surinko visus nacių nusikaltimus, juos surašė, nufilmavo, apklausinėjo dešimtis tūkstančių liudininkų ir pateikė svarbiausiems Trečiojo Reicho nusikaltėliams. Niurnbergas nacizmo lopšys, todėl neatsitiktinai jis parinktas Tautų teismo vieta.

Leningradas – bolševizmo lopšys, todėl naujasis Tautų teismas turės vykti tik čia. Beje, kaip tuomet šis miestas vadinsis – Petersburgas, Petrogradas ar dar kaip nors kitaip nežinia, bet jis tikrai nesivadins vardu žmogaus, davusio impulsą kruviniausiam pasaulio istorijoje eksperimentui – bolševizmui.

Koks nors Ivanovas ar Sidorovas, perskaitęs šias eilutes, nusikvatos: "Na, jei galit, pradėkite procesą..." Liaudis sako: juokiasi tas, kas juokiasi paskutinis. Žinokite, Leningrado procesas bus. Jam pateiksime sąskaitą ir mes, lietuviai.

Reikia manyti, kad svarbiausių kaltininkų – tų sukriošusių, bet nepaprastai agresyvių senių nebus: vienus griebis infarktas, o kiti perkas mažytę ampulytę... Kaltinamųjų suole sėdės jaunesni ir žemesni, na, sakysim, kaip mūsų Nikolajus Dybenka.

Keleta žodžių apie Dybenką. Jo ukrainietiška pavardė tiksliai apibūdina žmogų. Jos šaknyje yra rusiškas žodis "dyba", reiškias – kankinimo įrankis, kankinimo-etalas. Tai viduramžiais naudotas prietaisas, ant kurio paguldžius žmogų, galima buvo iškepti ant lėtos ugnies, sulaužyti kaulus, ketvirčiuoti. Reikia manyti, kad Dybenkų giminės pradininkas kažkada buvo budelis, kaip ir jo ainis, Nikolajus. Tik pirmasis kankindavo pavienius pasmerktuosius, o antrasis – visą tautą.

Busimasis procesas – ne vien nugalėjusios pusės susidorojimas su nugalėtoju vadeivomis. Tai rusų tautos – nusikaltimų vykdytojos apstvalymas, jos žmogiškojo orumo sugražinimas.

1981 m. pradžioje Vakarų radijas papasakojo apie Aleksandro Solženycino pareiškima, kur jis teigia, jog pati pirmoji ir pati didžiausia

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

bolševizmo auka yra pati rusų tauta, todėl ją kaltinti dėl bolševizmo nusikaltimų esą negalima. Šiai minčiai pritarti galima tik iš dalies. Mes žinome, kad bolševikai, kovodami dėl valdžios nesigailėjo nei svetimų, nė savų – rusų. Svarbiausia: ar rusų liaudis priėmė tą bolševizmo doktriną, – naikinti, nesiskaitant su priemonėmis, visa, kas neatitinka tos doktrinos, ar ją atmetė?

Tikslų atsakymą gali duoti kita Vakarų radijo laida, kur buvo skaitomas akademiko Sacharovo žmonos Elenos Boner pasakojimas apie jų šeimos vargus ir persekiojimą Gorkyje, kur jie buvo ištremti. Elena Boner pasakoja, kad Gorkio mieste, trūkstant maisto produktų ir būtiniausių prekių, žmonės labai daug laiko praleidžia eilėse. Bet kada eilėje kas nors užsimena apie Lenkiją ir jos streikus, tuojau pat pasigirsta šauksmai: „Iškirsti lenkams. Pamo-kyti lenkus.“ Kitokių nuomonių eilėje neišgirsi. O juk eilėje stovi šaltkalviai ir buhalteriai, siuvėjos ir valytojos. Partiniai bosai ir nomenklatūriniai darbuotojai eilėse nestovi. Ir, antra, lenkų streikų tikslas – pagerinti šaltkalvių ir buhalteriu, siuvėjų ir valytojų gyvenimo sąlygas, kad jiems nereikėtų dėl paprasčiausios prekės gaišti valandų valandas eilėje.

Šis nedidelis epizodas ir duoda atsakymą: rusų liaudis priėmė bolševizmą ir kartu su vadovybe atsako už jo nusikaltimus. Todėl Leningrado procesas reikalingas ir jai.

Didžioji vokiečių tautos dalis tikėjo Hitleriu, ėjo paskui jį ir guldė galvas visuose vokiečių sukulto karo frontuose. Niurenbergo proceso metu ta pati tauta, pamačiusi į kokią nuodėmės ir niekšybės bedugnę įstūmė ją tas pakvaišęs maniakas, pasibaisėjo ir nacizmo atsisakė visiems laikams. Nacizmas dar gali gimti kurioje nors kitoje šalyje, bet Vokietijoje – ne.

Tiesa, dar kartais tarp vokiečių pasireiškia vienas kitas besiilgis nacizmo, kietos fiurerio rankos, bet visą tautą vesti paskui save jiems jau nebelemta... Beje, tokie nacizmo „mohikainai“ – tikras lobis tarybiniam raševoms: jeigu nebūtų jų, pusė tarybinių žurnalistų-tarptautininkų liktų be darbo. Tad nenuostabu, kad pastarieji dažnai iš musės padaro dramblį.

Rusas – nepaprastai plačios natūros žmogus. Ko nors ėmėsis, jis negali sustoti pusiaukelėje ir tinkamai įvertinti savo poelgių. Jei jis ką nors myli, tai tam žmogui nusivilkęs atiduos paskutinius marškinius, atiduos paskutinį kašnį. Jei ko nors neapkenčia – nėra baisensnio žmogaus. Rusas labai patiklus. Jį lengva suagituoti kokia nors idėja, kad ir absurdiška. Įtikėjęs į ją, jis eis akiai, dėl jos lengvai aukos net savo gyvybę.

Jei rusas sugalvos užgrobti svetimą šalį, jis nežino žodžio „gana“. Pavyzdys – Sibiro užkariavimas. Jermakui, Timofejevičiui pradėjus šio niekam nepriklausančio krašto užkariavimą, rusas ėjo ir ėjo į rytus be kelių, be žmonių,

nebodamas žvėrių ir baisios žiemos, kol jiems kelia pastoją natūrali kliūtis – Ramusis vandenynas. Rusai patys suprato, kad valdyti tokį neaprepiamą, nepaprastai atšiaurios klimato kraštą – beprotybė, kad viena tauta niekada nepajėgs įsisavinti ir apgyvendinti tokių svaigiančių platybių, bet, nežiūrind į tai, dar sėdo į iaivus ir, perplaukę vandenyną, prie savo imperijos prisijungė Aliaską, kurią vėliau pardavė jaunam kylančiam milžinui – Jungtinėms Valstijoms.

Tad tuo rusų charakterio ekscentriškumu, polinkiu į maksimalizmą ir galima paaiškinti tuos kalnus nusikaltimų, kuriuos įvykdė rusai asmenų, tautų ir visos žmonijos atžvilgiu.

Bet rusas iš prigimties yra geraširdis, linkęs padėti kitam ir jam nėra svetimas teisybės jausmas. Pamatęs tuos kraują stingdančius nusikaltimus, tuos dešimtis milijonų nužudytų ir nukankintų kalėjimuose ir lageriuose, jis supras, kad tauta, išauginusi Puškiną ir Turgenevą, Dostojevskį ir Tolstojų, Mendelejevą ir Gagariną, Solženyciną ir Sacharovą, negali eiti keliu, kurį nutiesė Dzeržinskis ir Stalinas, Ježovas ir Jagoda, Berija ir Andropovas.

Tuoju po proceso turi būti suteikta apsisprendimo teisė visoms be išimties Rusijos pavergtoms tautoms.

Sibiro problema. Šis pasakiškų turtų kraštas, galėjęs suteikti jį valdančiai šaliai neribotas galimybes vystyti savo ekonomiką, kelti šalies gyventojų gyvenimo lygį, prisidėti prie pasaulinės ekonomikos vystymo, iš tikrųjų pavestas katorgos, trėmimų, nežaboto žmogaus išnaudojimo ir pažeminimo, kančių ir prakeiksmų vieta. Čia kaip niekur kitur daugiausiai pralieta ašarų, prakaito, įvykdyta šlykščiausių nusikaltimų, labiausiai pamintas žmogaus orumas. Todėl teisybė reikalauja, kad jis būtų atimtas iš savo netikusio šeimnininko ir perduotas SNO žiniai, neperduodant jo kokiam nors vienam ar kelioms šalims.

Daugelyje pasaulio šalių žmonės skursta dėl nedarbo, neturėdami galimybės panaudoti savo gabumus, kęsdami gyventojų perteklių. Tad jie galėtų keltis į šitą tuščią neapgyvendintą kraštą, čia įsikurti ir panaudoti visas proto ir rankų jėgas. Sibiras su savo energingais persikėlėliais-pionieriais, su neišsenkančiais gamtos turtais, su jo potencinėmis galimybėmis su laiku galės konkuruoti net su JAV.

Suprantama, rusams bus skaudu netekti krašto, kurį jie visą laiką rusišku. Tik ar nors kartą rusas paklausė savo agresijos aukos – ar jai ne skaudu? ...

Mes, lietuviai, tikime, kad ši nelaiminga tauta, atgavusi savo orumą, pasuks tiesos, teisingumo, taikos ir pažangos keliu, įneš savo indėlį į geresnio, šviesesnio pasaulio kūrimą.

A. Žuvintas

● Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

LIETUVIAI PIETŲ AMERIKOJE

POP. JONO - POVILO TAIKOS
MISIJA ARGENTINOJE

Birželio 11 ir 12 dienomis popiežius Jonas-Povilas II lankėsi Argentinoje, kuri randasi karo stovyje su Anglija dėl Malvinų salų. Šv. Tėvo apaštalinė kelionė turėjo tikslą sustiprinti žmonių tikėjimą ir nurodyti taikos gaires ateičiai. Per 30 valandų Šv. Tėvas pasakė dvi konferencijas, du pamokslus ir dvi kalbas. Ta proga suplaukė į Bs. Aires nesuskaitomos minios žmonių iš visų Argentinos pakraščių, net iš gretimų kraštų, vyskupų iš visos Pietų Amerikos. Tai buvo lyg saulės nušvitimas pro juodus debesis, nes tuo pačiu metu anglai puolė argentiniečių įgulą Malvinų saloje.

Bandysime bent trumpai ir suglaustai perduoti tų dviejų dienų nuveiktą Šv. Tėvo misiją Argentinoje. Birželio 11 d. ryte pop. Jonas Povilas išlipęs iš lėktuvo pabučiavo Argentinos žemę, kur jo laukė pats Argentinos prezidentas Leopoldo Galtieri, Buenos Aires kardinolas Carlos Aramburu, Argentinos vyriausybės štabas. Šv. Tėvas tuojau pat prie lėktuvo pasakė kalbą, išreikšdamas savo susirūpinimą dėl esamo karo ir kviesdamas visus prie bendros talkos už taiką.

Iš Ezeizos aerodromo Šv. Tėvas specialiaje automobilyje buvo vežamas į Buenos Aires miestą, kur pakeliui minios žmonių jį sveikino, nežiūrind lietingo oro. Apie 11 val. su ovacijomis ir lydima policininkų popiežius įžengė į katedrą, kur jo laukė vyskupai, kunigai, klierikai ir seselės. Katedroje Šv. Tėvas davė konferenciją, kurioje pabrėžė maldos reikalą ir vienybę tarp vyskupų ir kunigų bei vienuolių.

Iš katedros labai trumpai užsuko į vyriausybės rūmus ir po to į nunciatūrą kiek pasilsėti, nes jo laukė tuojau kelionė traukiniu į Lujano Marijos šventovę, kur atlaikė Šv. Mišias, kurių metu pasakė išsamų pamokslą apie Marijos reikšmę išganymo plane ir paaukojo Argentiną jos motiniškai globai. Nežiūrind lietingo oro, Lujano miestas buvo pilnas maldininkų, kurie visą laiką meldėsi ir giedojo.

Birželio 12 d. – šeštadienį jau nuo ankstyvaus ryto rinkosi minios žmonių prie Palermo parko, kur buvo pastatytas specialus altorius prie ispanų paminklo. Šv. Tėvas iš nunciatūros buvo nuvežtas į Bs. Aires vyskupijos kuriją, kur susirinko visi vyskupai. Ta proga Šv. Tėvas davė išsamią konferenciją apie reikalą suderinti patriotizmą su katalikiškumu ir visų tautų apjungimu po viena Bažnyčia, kad vestų taikos keliu, dar kartą pabrėžė reikalą vyskupams apjungti visus taikos ryšiais. →

TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO

Prof. Waldomiro Constantino Hawrysz

LICENCIADO PELA FACULDADE DE FILOSOFIA, CIÊNCIAS E LETRAS DA UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO – PORTUGUÊS – LATIM – GREGO

TRADUÇÕES: Públicas, Comerciais, Científicas e Técnicas. Latim, Polonês, Russo, Ucrainiano, Iugoslavo, Tcheco, Bulgaro, Lituano, Italiano, Espanhol, Francês, Inglês e Alemão.

OFÍCIO: Pça. Patriarca, 78 – 4° andar – Sala 43 – Fone: 35-1779

Residência: Rua das Tordesilhas, 194 – Alto da Lapa – São Paulo

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

TU – UOLA

Petrinės – apaštalu Petro ir Pauliaus šventė. „Vienas jų, Petras, tikėjimą pirmas išpažino, kitas, Paulius – jį aiškiu mokymu tvirtino. Petras iš Izraelio sūnų pirminę Bažnyčią sukūrė, Paulius, tautų mokytojas, pagonims išganymą skelbė. Ir taip skirtingai veikdami, pagal duotąją malonę, įtikėjusius į vieną Kristaus šeimyną subūrė“ (Prefacija).

Tai šventė, kuri mus skatina iš arčiau ir giliau pažvelgti į Bažnyčią, panagrinėjant tris elementus, kurie Bažnyčią sudaro: Kristus, Petras ir mes.

I. Bažnyčioje Kristus

Kas yra Kristus?

Nuo atsakymo į šį pagrindinį klausimą priklauso mūsų tikėjimas; ir mūsų gyvenimas Dievo sukurtą Bažnyčią.

– „Kuo mane laiko žmonės?“ – klausė apaštalu pats Kristus. Kaip anuomet, taip ir šiandien yra pasauly daug nuomonių apie Kristaus asmenybę. Ir tai netik tarp bedievių, kurie Kristų laiko mitu, kieno nors išsigalvota būtybe, o ir tarp krikščionių, tarp katalikų.

– Kuo Kristų laiko apaštalai, Bažnyčios šulai? – Petras, visų vardu, išpažįsta: „Tu esi Kristus-Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus“ (Mt 16,16).

– Kas man Kristus?

Mano tikėjimas Kristumi nesiremia ant to, ką „žmonės“ sako ar koks „teologas“ išvedžioja; mano tikėjimas Kristumi ir šiandien remiasi ant to, ką Bažnyčia – vyskupų visuma su Bažnyčios Galva, Popiežium, išpažįsta ir moko išpažinti: „Tu esi Kristus-Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus“.

Ir tatau išpažįstu ne „kūno ir kraujo“, būtent savo proto, vedamas, o dangiškojo Tėvo Bažnyčiai (taigi ir man) duotu apreiškimu.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

II. Bažnyčioj Petras

Petras? Kas jis?

– Galėtum sakyti: Vargšas žmogelis, paprastas darbininkas, nedaug ką išmanantis žvejys. „Simonas, Jono sūnus“, paprastas žmogus, kaip ir visi kiti vėliau jo įpėdiniai, ligi dabartinio Popiežiaus. Bet Kristaus išrinktas ir padarytas „Uola“ – tvirta, nepajudinama Uola, ant kurios pastatys savo Bažnyčią, o šios jokia galybė nenugalės ir nesugriaus (Mt 16,18).

Reikia priminti, ypač tiems, kurie „piktinasi“ Bažnyčios vadovų realiais trūkumais ir išranda nebūtų nuklydimų, kad lengviau pateisintų savo atsiskyrimą nuo Bažnyčios ir savo palaidą gyvenimą:

– Petras ir kiti apaštalai nebuvo Viešpaties padaryti „šventais“, nenuodėmingais, negalinčiais suklysti ir nusidėti. Jėzus net aiškiai perspėjo Petrą: „Simonai, Simonai! Štai šėtonas pareikalavo persijoti jus tarsi kviečius“ (Lk 22,31). Tokioj tad padėty ir apaštalu įpėdiniai – popiežius ir vyskupai. Petras, kaip žinom, bijodamas pakliūti į kalėjimą, net išsigynė Kristaus, sakėsi jo nepažįstas (Mt 26, 69-75).

Apaštalas Paulius duoda teologinį paaiškinimą, kodėl Dievas palieka net savo Bažnyčios vadus su prigimtais trūkumais: „Meldžiau Viešpatį... Ir jis man atsakė: Tau užtenka mano malonės; juk mano galia pilniau pasireiškia žmogaus silpnume“ (2 Kor 12, 8-9).

Betgi Kristus nepaliko Bažnyčios Galvos šėtono valioj: „Aš meldžiausi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotų. O tu savo ruožtu stiprink savo brolius“ (Lk 22, 31-32). Taigi, Popiežius turi teisę ir galią stiprinti ir mūsų tikėjimą.

– Betgi mes netikim Petrą, Joną, ar Paulių...; netikim Joną Paulių II-jį ir joki Bažnyčios vyskupą; mes tikim Viešpatį Kristų, kurį Petras ir Paulius ir visi visų laikų popiežiai ir vyskupai skelbia ir išpažįsta pagal Dievo Žodį, ir kurio malonę mums perduoda.

III. Bažnyčioje aš

O kas esu aš šioj Dievo Bažnyčioj?

Dažnai girdima sakant: „Bažnyčia esame mes“, arba net „Bažnyčia esu aš“.

Teisingas išsireiškimas, jei norima pabrėžti nemedžiaginę, o dvasinę Bažnyčios sudėtį. Bažnyčią sudaro asmenys, ne mūrinis pastatas. Tačiau mažiausia nors nepilnas išsireiškimas, žvelgiant į teologinę Bažnyčios sudėtį.

Bažnyčią sudarau ne aš; ir ne mes sudarome Bažnyčią. Bažnyčia yra tikrai, kur yra Kristus, Petras ir mes. Taigi, Bažnyčia esame mes, jei sujungti su Kristumi per Uolą-Petrą.

Tai kas aš Bažnyčioj?

Tai tikintis Kristų, Dievo Sūnų, susijungęs su kitais Petro išpažintu tikėjimu, besijaučiantis esąs nors „akmenukas“ tos „Uolos“, kuri turi augti ir sti-

prėti ir mano paties pastangomis.

Taigi,

– nežiūrint žemiškų asmeninių galimų trūkumų,

– nežiūrint kritikų ir užmetimų (ir gal dar daugiau dėl šito) turiu mylėti tą, kurį Kristus paskyrė būti tikėjimo Uola ir kuris šiandien užima Petro vietą; jį mylėti, jo klausyti, juo sekti;

– turiu sustiprinti savo tikėjimą Bažnyčia ir ryžtis būti gyvu josios nariu: „Atnaujink mus, Viešpatie, kad išvermingai laikydamiesi Duonos laužymo (Mišių ir komunijos) ir apaštalu mokslo, būtume vienos širdies ir vienos minties, Tavo meilės vienybėje“ (komunijos malda).

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tlek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kloskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

POPIEŽIUS ARGENTINOJ...

Apie vidudienį Šv. Tėvas buvo atvežtas prie paruošto altoriaus, kur buvo palydėtas policijos ir žmonių ovacijų. Prie altoriaus iš abiejų pusių susėdo vyskupai, o apačioje buvo kunigai ir klierikai, bei visas parkas pilnas žmonių minių, ypač jaunimo, iš viso apie du milijonai. Laike iškilmingų Mišių Šv. Tėvas kalbėjo apie Eucharistiją ir užbaigė su atsisaukimu jaunimui apjungti meilės ryšiais visą Amerikos kontinentą. Jaunimas atsakė su ovacijomis: „Norime taikos, tegyvuoja Šv. Tėvas, Bažnyčia“!

Tuoju po Mišių Šv. Tėvas buvo iškilmingai palydėtas į Ezeizos aerodromą, kur prie lėktuvo atsisveikino su Argentinos prezidentu, su kardinolais ir kitais aukštais svečiais, pažadėdamas vėl sugrįžti pas mus Argentinon, pažadėdamas melstis už abi kovojančias tautas, kad jos galėtų susitaikinti. Visi jautė, kad Šv. Tėvas atnešė visiems vilties.

kun. Aug. Steigvilas

P r i e d a s: Lietuvių jaunimas su Lietuvos Trispalve dalyvavo Plaza de Maio aikštėje prieš vyriausybės rūmus. Paskui dar jaunimas prie nunciatūros, grįžus Popiežiui iš Lujano, sugiedojo „serenatą“. Žodžiu, Popiežiaus apsilankymas atnešė mums vilties spindulį; ir kartu užsibaigė mūsų karas su angliais. Nors karą pralaimėjome, bet turime ramybę ir gal greitai turėsime naują vyriausybę, nes Galtieri su visu savo štabu atsisakė – nepatogu liktis pralaimėjus mūsų Dievo Apvaizda žinos kaip išvesti iš šios krizės.

Pas mus, Avellanedoje, per Petrinės gaus kunigo šventimus vienas geras mano bėčiulis, Alberto Sasso. Tai man bus dar gyvesnis prisiminimas, kai aš prieš 33 metus buvau pašventintas kunigu. K.A.S.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

EM PORTUGUES

NR. 6 (65)

JORNAL DA TARDE Caderno de Programas e Leituras Sábado, 19-6-82

O lírico romance do poeta

Bruna Becherucci

É interessante notar como o nome de Czeslaw Milosz atrai sempre mais a atenção dos leitores e comentaristas literários brasileiros. E como através dele também o nome da Lituânia torna-se sempre mais conhecido.

O Vale dos Demônios - Czeslaw Milosz.
Ed. Francisco Alves - 240 páginas Cr\$ 980,00.

Czeslaw Milosz, lituano, Prêmio Nobel de 1980, é poeta (considera-se um dos maiores da Europa) e continua sendo mesmo quando escreve em prosa. Não é fácil para um poeta escrever um romance que não faça esquecer sua verdadeira personalidade e que seja, ao mesmo tempo, um autêntico romance, mas, no imenso acervo da narrativa de todos os gêneros, há lugar para um romance lírico como este. É a história de uma infância e de uma adolescência, e se baseia no muito de romanesco que tem aquela idade em dúvida entre o real e o irreal exposta respeitando o impulso poético, até chegar às vezes a expressão de requinte elegíaco.

Uma das tendências do leitor moderno é de achar enfadonhas e inúteis as descrições da natureza, e as paisagens que se descortinam num panorama de fatos humanos parecem superadas. Mas Milosz é livre deste preconceito e impõe suas descrições da natureza como uma necessidade para criar o ambiente e justificar os acontecimentos que sem ele não teriam sentido.

Aqui a natureza domina fatos e personagens e os explica, e o autor (e protagonista?) dedica-lhe as mais belas páginas do seu estro poético. O ambiente é a velha Lituânia dos lagos, das florestas, do negro Issa, dos mil aspectos de fábula nórdica. A presença de duendes, bruxas, fantasmas é normal e se resume no título. As apertadas fronteiras daquela terra, a lenta penetração do Cristianismo conservaram vivo um folclore frequentemente tétrico, evitando que idéias novas penetrassem no pequeno país destruindo o mais querido dos ídolos, a tradição demoníaca. A própria paisagem, as neblinas, as águas, as neves, as escuras matas criaram lendas de amor, de morte, de loucura que sobrevivem nas baladas de Goethe, de Platen de Klopstock, de Uhland.

Os duendes andam trajados como o filósofo de Koenigsberg, aquele Kant que sem afastar-se da cidade natal penetrou com a mente todo um mundo metafísico. Há, neste aspecto dos duendes, algo cômico e ameno, mas talvez haja algo que alude seriamente à comunhão do gênio com o sobrenatural. O espírito dos duendes, demoníaco no bem como no mal, domina a cultura do lugar onde se desenrola a fábula infantil de Tomás. O autor o deixa na véspera da maturidade e de uma mudança de país, pois a lenda do vale dos demônios acabou para ele, des-

cedente de aristocrática família polonesa, rebento de pequena nobreza rural. Ela, a lenda, não poderia sobreviver para o rapaz que já ingressou na vida real. Superado o estado inquieto e sonhador da infância, o que esperaria Tomás se ficasse em Gine ou em Pogirai, não acreditando mais em fantasmas e talvez tornando-se menos sensível à beleza perturbadora do ambiente entre pessoas extravagantes, ignorantes, supersticiosas? "Esta", escreve o autor, embora não a propósito de Tomás, mas bem aplicável a ele, "é a história do destino de um homem que, posto que somente imaginado, não transborda o reino do plausível". E de fato tudo é plausibilidade no conto, tanto as visões feitas de névoa como a concreta guerra surda entre poloneses aristocratas e lituanos pobres, atrasados, reivindicando seus direitos e sua independência.

Há um momento da vida em que Tomás sai da sua passividade onírica para ser um pequeno líder plebeu. Mas todos os seus interesses, que às vezes chegam à paixão, são passageiros, como acontece na idade dele, ávida de sensações e conhecimentos sempre novos, entre concreto e abstrato (o concreto se encontra na família, no modo de viver tradicional e "superior"; o abstrato está nele, espectador do extraordinário, em perfeita união com a natureza, pasmado pelo lirismo de uma paisagem excepcional.

E Tomás cresce. A sua vida exterior é absolutamente comum, com interesses por muitas coisas (veja-se o extemporâneo amor pela ornitologia) e pouca curiosidade por outras que são patrimônio de todos, inclusive a situação política; mas a vida íntima se dirige para a análise de si mesmo. Quem como ele não se distraiu na igreja esforçando-se inutilmente para fixar o pensamento em Deus? Quem, menino, não sonhou em se tornar mártir ou herói? Quem não se entregou a êxtases dúbios masoquistas por um castigo merecido? Isso tudo e mais coisas plausíveis acontecem a Tomás, mas sempre em estado de exaltação. Não importa que construa, como qualquer outro rapazinho, um fantoche de neve no quintal com alegria infantil: o faz à maneira de Tomás, sempre perseguindo uma comunicação viva com o mundo vegetal e animal, mas no estado natural, porque ele sonha com uma natureza não contaminada pelo homem.

E chegou a última primavera do rapaz em Gine, antes da mudança, a saída e o adeus. Metodicamente ele escolheu um lugar conveniente, desarraigou um pequeno castanheiro e o plantou numa encosta, enquanto do humus das primaveras passadas despontavam os primeiros ranúnculos. Um dia Tomás voltará a Gine e logo irá à clareira ver os progressos da sua árvore. Mas não se sabe se voltará, nem se reconhecerá a clareira

CAMPANHA DA FRATERNIDADE 1982

LIBERTAR PARA A VIDA

O corpo, em nossos dias, retoma o seu lugar nos valores culturais, sob todos os aspectos:

- saúde e equilíbrio físico,
- beleza e prestígio,
- suporte da comunicação e da expressão,
- instrumento da experiência afetiva.

Na educação física deveriam figurar em primeiro plano:

- os hábitos de higiene (alimentação e outros),
- a utilização dos sentidos,
- a educação para a vida sexual,
- a luta contra os tóxicos.

Educação física não é só exercício de músculos. Faz parte de um processo de libertação da pessoa. Põe em destaque o espírito de competição e a relação entre o esforço físico e a formação do caráter.

Todo homem tem direito a uma educação que lhe proporcione um corpo sadio. A prática do esporte é direito de todos.

Que faremos:

1. para que haja menos pessoas desfiguradas fisicamente pela fome, doença e miséria?
2. para que a prática do exercício físico e do esporte não seja privilégio de poucos?
3. para que o esporte-profissão não escravize o desportista, e as competições não exerçam função alienante sobre os espectadores?

ra e a planta que foi um sinal de saudação e de esperança num retorno eventual, num encontro com a livre floresta, ao longo do escuro Issa. Este é um rito pagão, como todos os outros, posto que Gine toda é pagã.

Numa aura idólatra e há anos inalterada por ser antiga demais, que o fraco ensino dos padres locais não consegue dissolver, Tomás vive o tormento do poeta afastado da realidade. Um outro tormento é a comparação entre a família ligada à dominação e à cultura polonesa, livre de crenças supersticiosas e dada a maneiras educadas, e os demais que ele ama sobretudo, que se entregam a ritos obscuros como a balles alegres e descontraídos acompanhados por canções tolas. E ainda um confronto é o da vida animal, selvagem, soberba e independente da floresta com o equilíbrio, a ordem, o asseio pregados pela Igreja. Tomás é a sua própria terra num doloroso período de transição.

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banyas Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

NUEITAS ILGAS KELIAS

KAZIMIERO IR ZOSĖS RIMKEVIČIŲ AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS

IŠVAŽIAVIMAS IŠ LIETUVOS Į BRAZILIJĄ

Pasklidus žinioms Lietuvoje 1927 metais, kad Brazilijoje "Nova Lituanijoje" Santo Anastasio, "Alfa" bendruomenė Kaune parduoda dideles žemes už 1.800 litų ir veža veltui, Antanas ir žmona Anelė Rimkevičiai iš Padauguvos vienkiemio tuojaus nuvažiavo į Kauną. Pasiteiravę ir užperka minėtas žemes, o bendruomenė tuojaus liepia padaryti dokumentus. Sūnui Kazimierui būnant Vilkiškos gimnazijoje norom — nenorom reikėjo aplėsti mokslą ir daryti dokumentus dėl išvažiavimo su tėvais. Dokumentai gatavi. Praeina 2,3 mėnesiai — jokio išvažiavimo nėra.

Sūnus Kazimieras, dar jaunas būdamas, savo vienkiemyje buvo įsitaisęs telefoninę radio. Kasdien nustatytomis valandomis vienas ar kitas iš šeimos klausydavo muzikos, dainų ir žinių iš Kauno. Štai rugpiūčio pradžioje duoda per radio, kad "Alfos" bendruomenė uždaryta ir agentai policijos sureštuoti; kas nori smulkesnių žinių, kreiptis į Susisiekiimo bendruomenę Kaune. Naujiena — pirktajai žemei užvesta byla — dėl išvažiavimo imigracijos būdu galima už 15 dienų išvažiuoti į kavos plantacijas ant žemės darbų. Susiruošimas išvažiavimui skubiausias.

Rugpiūčio 27 dieną, atsisveikinę su

namiškiais, giminėmis ir draugais, jau buvome Kaune Bendruomenės susisiekiimo agentūroje. Sutvarkius dokumentus ir bagažus, rytojaus rytą skubinomės į traukinio stotį. Sudėjus bagažus ir susėdus traukinin, štai pasigirsta traukinio švilpimas ir vagonų bildesys — tada ne vienam atėjo mintis į galvą:

"SUDIEV, LIETUVA BRANGI!"

Už keletos valandų jau būta Virbalyje. Čionai vokiečiai perėmė visų dokumentus ir bagažus važiuoti į Hamburgo laivų prieplauką. Rugpiūčio 31 dieną, pavakare visų būta sulipta į didžiulį "Monte Sarmiento" laivą. Čia gyvenimas geras, tik keletą dienų reikėjo pakęsti galvos skaudėjimą. Buvo virš 20 lietuvių šeimynų, dėl to linksmybių užteko. Rugsėjo 20 dieną 11:00 valandą išlipta Santuose, iš čia São Paulin į imigracijos Brazilijos namus. Vakare susodinti traukinin, važiuavę per naktį, tik ant rytojaus pribuvo miestelin Cravinhos (Mogiana), į "fazendą" Jandaya. Čia rasta jau senesnių lietuvių imigrantų, atvažiavusių gegužės mėnesį — iš viso 26 šeimynos. — tikra Lietuva, šeštadieniais ir sekmadieniais netrūko pasilinksminimų.

Atėjo rugsėjo mėnuo, reikėjo daryti sutartis dėl vienu metų dirbimo kavyne. Kai kurie išvažiavo į São Paulį, o diduma pasiliko. Bet negalima buvo priprasti su raudona žeme ir jos dulkėmis. Ant

kity metų buvo pasirinkta juoda žemė "fazendoje" Palmeiras — Luiz Barreto S.P., Goyas. Čionais buvo 10 lietuvių šeimynų. Tuomet ir ant laukų buvo neblogiausias gyvenimas. Vietiniai brazilai sakydavo "tempo de vaca gorda" Duodavo daug sodinimų kavynuose ir dar žemės dėl savęs ką norint pasisodinti ir auginti gyvulių.

Būnant mažiau lietuvių — didesnė pažintis —, ypatingai Juozo - Barboros Vilkauskų iš Garnelių kaimo, Utenos parapijos ir apskrities su Rimkevičių šeimyna. Visuomet būnant susiedais ir palai kant gerus santykius, Kazimierui taip pat patiko ne tik šeimų sugyvenimas, bet ir Vilkauskų Zosytės pažintis, kur ištikrųjų buvo sutarta tikra draugystė. Abu né nepastebėjo kaip prabėgo 4 metai draugystės.

Pasitarta prašyti abiejų tėvų, kad leistų daryti vestuves. Tėvams sutikus, liepos 2 dieną 1932 m. vestuvės. Jaunoji turi 21 metus, o jaunas 23 su puse — "registro civil: comunhão de bens; distrito Luiz Barreto", o vietinis klebonas duoda šliūbą.

Pasidaro naujas šeimyniškas gyvenimas. Praėjus metams su biškiu, gimsta pirmas sūnus Petras.

Laikas laukuose ant žemės pablogėjo, tie patys lietuviai pradėjo išvažinėti į São Paulį. 1936 m. rugsėjo pabaigoje ir Kazimieras jau São Paulyje. Jis eina dirbti į fabriką, o žmona pasilieka šeiminkauti namuose. Pramokęs darbo, jis panorėjo mokytis mechanikos braižybos (desenho): dienomis dirbti, o naktį eiti į mokyklą. Už 2 metų su puse, fabrike užima aukštesnę vietą (supervisor) prie švino ir plastikų darbų. Per kelis metus buvo statoma daug naujų mašinų. Padėtis jo pagerėjo. Pasibaigus naujų mašinų statybai, kita naujiena: 1948 metais Matarazzo firma jį kviečia tų pačių mašinų statybai, laikinai važiuoti į Argentiną, bet tik vienam. Pasitarus su žmona, jai sutinkant pasilikti, jis nutarė važiuoti. Iš darbo draugų buvo pavyduolių ar gasdintojų: "važiuok, sako, važiuok. kai sužinosime, kad orlaivis nukrito, tai Kazimiero nėra, tik žmona gaus 100 tūkstančių "indenização"

"DAINUOJAM LIETUVĄ"

N A U J A

LIETUVIŠKŲ LIAUDIES DAINŲ JUOSĖLĖ — KASETĖ JAUSMINGAI ĮDAINUOTA EDMUNDO KUODŽIO IR JONO GIRIJOTO LIAUDIES INSTRUMENTAMS Palydinti.

Gaunama V. Zelinos ir Šv. Kazimiero parapijose.

Graži dovana kiekvienai progai.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

Darbas tenais ėjo geriausiai, tik liūdnam vienam be šeimynos. Apsižiūrėjęs atrado, kad Brazilijoje gyvenimas patogesnis. Išdirbus keletą mėnesių, to fabriko direktorius kalbino jį pasilikti ant visada, atvežant ir šeimą į Argentiją, bet pasibaigus šešių mėnesių sutarčiai, Kazimieras laimingai grįžta į namus ir į savo darbą. Per keletą metų ir šeimyna padidėjo, — antras sūnus Vitas, Eugenija ir Marija.

Vyresnysis sūnus Petras su marčia Eny, anūke Ana Eliza ir vyru Marijum ir proanūkiu Allan: visi gyvena Caçapavoje.

Išdirbęs 38 su puse metų minėtuose Matarazzo fabrikuose, įeina aposentadorijon. Dabar 7 metai pensijoje. Žmona Zosė priklauso L.K. Moterų draugijai, jis daug metų dirba Švento Juozapo Vyrų Brolijos valdyboje.

Po Velykų, antradienį Kazimierui buvo Santa Izabel ligoninėje padaryta sunki dešinės akies operacija, dabar sveiksta ir gydos namuose.

Šiais metais Liepos 2 dieną Kazimieras Rimkevičius ir p. Zosė Vilkauskaitė-Rimkevičienė švenčia 50 metų, auksinę vedybinio gyvenimo sukaktį.

Linkiu geros kloties ir Dievo palaimos, daug daug saulėtų dienų jūjų tolimesniame gyvenime. Sveikinu sukaktuvininkus Švento Juozapo Vyrų Brolijos vardu.

Antanas Rudys
Šv. Juozapo Vyrų Brolijos
pirmininkas

VI KULTŪRINEI PARODAI PASIBAIGUS

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Valdyba reiškia gilią padėką visiems tautiečiams ir tautietėms prisidėjusiems prie VI Kultūrinės Parodos rengimo.

Ypatingą padėką reiškiam p. Marijai Remenčienei, kuri nenuilstamai tiek metų, be pertraukos, dalyvauja su tautiniais rankdarbiais. Dėkojam taip pat p. Gražinai ir Ivonei Remenčienėms, kurios šį rankdarbių skyrių montavo ir jį globojo.

Taip pat dėkojam kap. J. Čiuvinskui, už ruošos koordinavimą, A. Rudžiui, V. Tatarūnui ir A. Popic už stando montavimą ir Jonui Valavičiui už padovanotas vitrinas ir transportą.

Geriausia šventinė dovana: UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVA"

GIMINĖMS — DRAUGAMS — PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins 50 kartų — visus metus

Poniai Aldonai Valavičienei už meninės dalies paruošimą už eksponatus ir jos rūpestį parodos ruošimu: ji, nors turėjo išvykti į Šiaurės Ameriką, darbavosi parodoj iki paskutinės rengimo dienos.

Poniai Janinai Valavičienei už paruoštus kartografinius ir informacinius darbus.

Ponioms Verai Tatarūnienei ir Janinai Valavičienei už krupniko pagaminimą ir pasidarbavimą bufete. Ponioms Danutei Silickaitei Jones, Izabelei Selickienei ir Jadvigai Vironiuk bufeto darbuose.

Ponioms A. Barscevičienei, M. Bumblienei, A. Dutkienei, O. Dirsytei Korolov, E. Vaikšnorienei, S. Silickienei, M. K. Misiūnienei, M. Alaburdienei, O. Guzikauskienei, O. Masienei, O. Šimonienei ir V. Tatarūnienei už tortus, pyragaičius, kugelį ir krustus paruoštus ir dovanotus bufetui.

Kiosko darbuotojoms Silenei Silickienei ir Cintijai Silickaitei.

Dėkojam visiems, kurie paskolino Parodai eksponatus, p. Janinai Draugelienei, Antanui Augustaičiui, Halinai Mošinkienei, Albinai Ambrozevičienei, Magdalenai Vinkšnaitienei, Prel. Pijui Ragažinskui, kun. Juozui Šeškevičiui, t. Saleziečiams ir ponioms Stasei Steponaitienei ir Irenei Pundzevičienei už jų pačių tapytus paveikslus.

Jonas Tatarūnas
Brazilijos Lietuvių Bendruomenės
Valdybos Pirmininkas

V. Gytis

RUDUO

*Man liūdnam, kad pageltęs lapas
Verkdamas krinta nuo liepos šakos,
Kad vėjas jį blaško į purviną kapą
Ir staugia vaiduokliu rusenio laukuos.*

*Man liūdnam, kad sesės daržely
Pakandęs rožės raudoną žiedą,
Kai pakelyje svyruoklių berželiui
Nuo žalio lapo ašaros rieda.*

*Aš uždarysiu kambario langą
Ir neklausysiu vėjo staugimo.
Aš nežiūrėsiu į pilką dangų,
Aš nedainuosiu rudens himno.*

MŪSŲ MIRUSIEJI

PRANAS PAUNKSNIS

staigiai mirė širdies priepuoliu birželio 23 d. Velionis buvo gimęs prieš 76 metus Ščiūro kaime, Južintų valsč. Rokiškio apsk. Jaunas vyras atvyko Brazilijon 1927 m. su broliais ir seserim. A. a. Pranas turėjo gabias batsiuvio rankas ir su savo darbu galėjo gerai pragyventi. Su Stefanija sukūrė šeimą ir išaugino sūnų Adolfą Pranciškų. 1972 m. mirė žmona ir Pranui reikėjo patirti našlio gyvenimo. Po kelių metų Velionis vedė Oną Josiukaitę ir su ja gražiai gyveno. 1979 m. netikėtai mirė sūnus Adolfas palikdamas žmoną su vaiku ir tėvą dideliama sielvarste.

Nors velionis turėjo patirti daug vargo pergyvenimų, tačiau buvo linksmp būdo žmogus, taigi kaimynai per laidotuves sakė: "praradom gerą draugą". Iš tiesų Pranas dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose ir mėgdavo lietuvišką dainą.

Iš Quarta Parada kapinių koplyčios, kun. P. Rukšys palydėjo į paskutinio poilsio vietą tose pačiose kapinėse ir palaimino kapą, kuriame jau ilsisi žmona Stefanija ir sūnus Adolfas. Laidotuvėse dalyvavo daug lietuvių ir vietinių kaimynų.

Liūdesy liko žmona Ona, marti ir anūkas, o V. Prudentėj brolis Petras su šeima. 7-tos dienos mišios buvo atlaikytos birželio 29 d. N. S. de Lourdes bažnyčioje. Agua Razos apylinkės lietuviai ypatingai prisimins Praną liepos mėn. 18 d. lietuviškose pamaldose 8 val. N.S. de Lourdes bažnyčioje. Išėkis ramybėje, mielas prieteliau, šioje svetingoje žemėje.

KPR

**PARDUODAMAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS-LITUANO**

Kreiptis į Šv. Kazimiero parapiją,
R. Juatindiba, 28, tel. 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METŲ REIKALU

LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METŲ sąjūdžio posėdis įvyks liepos (julho) 2 d., penktadienį, 20 val. V. Zelinos parapijos klebonijoje.

Į posėdį kviečiami ne tik visų organizacijų atstovai, o ir visi kiti tautiečiai, kuriems rūpi "išlaikyti savo identitetą iševijoje".

PAMALDOS LITUANIKOJE

Kiekvieną liepos mėnesio sekmadienį (pradedant 11 diena) Litanikoje bus laikomos šv. Mišios.

ATOSTOGOS

Kai galvojate apie atostogas, atsiminkite, kad jas galite praleisti Litanikos Svečių Namuose. Prieinamos kainos, graži gamta, lietuviška aplinka. Telefonas 63-5975.

STOVYKLA

Ateitininkų organizuojama jaunimo stovykla įvyks Litanikoje liepos mėnesį nuo 17 iki 25 dienos. Norintieji dalyvauti užsirašo pas Mildą Remenciūtę. Telefonas 813-7319.

SUSIRINKIMAS

Praėjusį sekmadienį V. Zelinos klebonijoje įvyko ateitininkų susirinkimas. Sekantis susirinkimas bus liepos mėn. 4 dieną, 16 val. toj pačioje vietoje.

EKSKURSIJA

Šių žiemos atostogų metu ateitininkai organizuoja ekskursiją į "Šiltus Vandenis" Goiás. Suinteresuotieji kreipiasi į Mildą Remenciūtę.

REKOLEKCIJOS

Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos suorganizuotos rekolekcijos moterims įvyko birželio 19 ir 20 dienomis Litanikoje, Svečių Namuose. Rekolekcijas pravedė kun. J. Šeškevičius. Dalyvavo 13 moterų.

ŠV. ONOS ŠVENTĖ

Katalikės Moterys Šv. Onos proga Liepos 25 d. Jaunimo Namuose organizuoja sudėtinę arbatėlę su programa ir kitais įvairumais. Pradžia 16 val.

Moterų Draugijos susirinkimas įvyko birželio 27 dieną. Sekantis bus liepos 18 dieną.

CURSO

AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P.4421-01000 S.Paulo, SP

G A F

KAZIMIERAS IR ZOŠE RIMKEVIČIAI

auksinio vedybų jubiliejaus proga

Širdingai dėkojame ML bendradarbiams ir širdingai sveikiname sukaktuvininkus.

Red. ir Administracija

DĖMESIO!

NAUJOS MŪSŲ LIETUVOS KAINOS

Pragyvenimas kyla, infliacija didėja. Deja, ir ML turi prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų pabranginant laikraščio kainą ir kitas paslaugas.

Nauja prenumeratos kaina (iki 1983 m. sausio mėn.) yra Cr\$.2.300,00; atskiro nr. kaina Cr\$.50,00; skelbimų, sveikinimų, užuojautų cm/kolona Cr.200,00.

Garbės-Paramos prenumerata: Cr\$.6.000,00; vieno nr. Garbės leidėjas Cr\$.4.500,00.

PLB-nė skiria premiją asmenims ir laikraščiu, kurie P. Amerikoje surinks daugiausia naujų prenumeratorių. Duokite mums adresus asmenų, kurie galėtų įdomautis ML ir mes nemokamai siųsime per visą mėnesį laikraštį susipažinimui. Galite naudotis ir telefonu: 273-0338.

Administracija

IŠVYKO Į UŽJURIUS

Antradienį, per Petrinės, iš São Paulo į Europą vienam mėnesiui išvyko vienas stipriausių mūsų kolonijos veikėjų, p. Alfonsas D. Petratis su ponia Rože. Aplankys įvairius Europos kraštus, bet ilgiau apsistos svetingoj Italijoje, ponios Rožės tėvynėj.

Mieliesiems mūsų kolonijos veikėjams, ypač gi p. Alfonsui, ypatingam ML-vos bendradarbiui, sėkmingos kelionės, malonios viešnagės ir laimingai sugrįžti atnaujintom jėgom ir dvasia prie kultūrinio lietuvių kolonijos darbo.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

ŠALPOS RATELIS

Yra organizacijų ir pavienių tautiečių, norinčių įsipareigoti kas mėnesį paremti savo įnašu ŠALPOS RATELIO tikslus. Patogumo dėlei, galima išsikirpti šį įrašą ir pasiųsti, kartu su auka (čekiu ar grynais pinigais), šiuo adresu:

ŠALPOS RATELIS

Rua Juatindiba, 28
03124 SÃO PAULO, SP.

Siunčiu ŠALPOS RATELIUI Cr.

Data: Vieta:

Parašas: